

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 5 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilvánt. sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Alkudozások.

Arad, junius 15.

Belpolitikai életünk aktuális kérdésének, a pár nap mulva a főrendiház újabb döntése alá kerülendő kötelező polgári házasságnak ügye egy új, de éppen nem váratlan vagy meglepő stádiumába jutott — az *alkudozások* stádiumába.

Elejétől elfoglalt álláspontunkhoz hiven előre is ki kell jelentenünk, hogy szívesebben látnók a javaslatokat teljesen megbukva, s a napirendről bizonyos időre egészen levéve, mintsem azt elvi jelentőségű kérdések feláldozásával önmagából kiforgatva s a felekezeti béke biztosítékaitól megfosztva törvényerőre emelkedni.

A szabadelvű reformok megvalósulásának legerősebb biztosítéka nem a pártok és egyéniségek befolyása- és hatalmában, sőt sajátképen nem is annyira a mellette fölbuzdult közszellemben rejlik, mint inkább a *fennálló helyzet tarthatatlanságában*. Ezen a helyzeten változtatni kell, változtatni haladéktalanul és mindenáron, és mivel más uton és módon gyökeresen meg nem oldható a kérdés, mint a kormánypropozíciói által, önként következnek, hogy a reformoknak multhatatlanul létesülniök kell.

Azonban a megoldás lehet radikális, még pedig oly irányban, hogy mellette a nemzeti egység és a szabadság ügye is nyer s nem csak a társadalmi békét biztosítja, hanem a társadalmi és állami egység, a szabadság és jogegyenlőség nagy ideáljait is egy nagy lépéssel előbbre viszi.

De lehet a megoldás oly természetű is, mely a helyzet tarthatatlanságán enyhít, annélkül hogy annak gyökeres javítása által a belbékét állandóan és hosszú időre biztosítaná. Olyan félrendszabályokat értünk, melyek a felekezeti kényszernek, az osztályérdeknek, az ember- és ember közötti válaszfalak fenmaradásának, a görög nemzetiségi és a római pápai hierarchiának oly engedményeket tesznek, melyek megfosztják a reformokat kulturális jelentőségüktől, s belőlük sem a lelkiismeret szabadságnak, sem a jogegyenlőségnek, sem az államhatalom öregbedésének semmiféle haszna nem volna; a bajokat pedig még is csak szymptomatice gyógyítanák és az óhajtott béke helyett a társadalom- és közéletben folytonos izgalmat állandósítanának.

A félrendszabályok tehát, vagyis az *Apponyi-féle fokozatos haladás* elvével kendőzött *inséges törvények* nem egyébrel valók, mint hogy a *valódi* haladást utjában lehetőleg gátolják, mert elvévén a helyzet tarthatatlanságának élet-előrelitják egyszersmind a reformok leghatalmasabb sürgetőjét s lehetővé teszik a taktikázó reakció sikeres huzavonáját.

Legfeltűnőbb példája ezen igazságnak a zsidók és keresztények között tervezett s a Tisza éra alatt megbukott egy neme a szükségbeli polgári házasságnak. Alig hisszük, hogy valami merészet állítunk, midőn kimondjuk, hogy a mostani radikális törvényjavaslatokra korántsem került volna a sor, ha a vaksággal megvert reakciónárius főrendek és papok elég politikusok lettek volna, a Tisza-féle

zsidó-keresztény házasságot megszavazni; s ez által a helyzet tarthatatlanságán legalább annyiban segíteni, hogy a nemzet leggazdagabb és intelligensebb osztálya a többivel teljes egyenjogúságot nyerjen.

Az egyházipolitikai kérdések radikális megoldására nézve, mint fönt említők, sokkal nagyobb veszedelemnek tartanók az *elvébbe kerülő* kompromisszum árán való *megnyesett* reformok keresztülvételét, mintsem a teljes, a gyökeres megoldást, a *haladást*, a nemzeti társadalom izmosodását, az idegen érdekek szolgálatában álló hierarchia hatalmának megtörését célzó radikális intézmények elhalasztását.

Anyira evidens ez, hogy a kompromisszumokról világgá bocsájtott azon hiresztelés, mintha az *alkudozások* a kormány részéről indultak volna ki, első tekintetre a páratlanul hazug jezsuita sajtó tendenciózus föllentésének tűnhetett föl. A tegnapi megtartott értekezlet lefolyása *Andrássy Aladár* gróf lakásán nyilvánvalóvá tette, hogy ezen értekezletet a főrendiházi ultramontán ellenzék részéről kezdeményezték s a kormány és a szabadelvűek jelenvolt tagjai csakis amazok kértére, első sorban azon szempontból vettek benne részt, hogy ne legyenek ők okolhatók a visszautasító magatartással.

Az értekezleten az ultramontánok részére kívánatosaknak jelzett engedményekre nézve a jelenvolt miniszterek rendkívül tartózkodók voltak. Annyit mondtak csak, amennyit mondaniok *muszáj* volt, t. i. hogy *ők a maguk részéről újabb intézkedés törvénybevitelét nem kezdeményezik*, és felkérlik a főrendiház azon tagjait, kik ily

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Iliána büne.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

A csörgedező patak mentén, egy vén tölgyfa alatt, egy kis holttestre bukkantak. Meg volt csonkítva a lelet nagyon. Felét valami kóbor kutya, vagy éhes erdei vad falhatta föl, a másik fele meg úgy hevert ott a magasra nőtt fűben, mint valami gazdag lakomának egy kidobott maradványa. Nem messze a lelettől egy sárga fejkendőre akadtak a bozótban. Ez a sárga kendő árult el mindent.

Minek is vesztette el a szép Iliána azt a sárga kendőt? Azért aligha, hogy annak a révén derüljön napfényre a büne!

Mikor megállott a tárgyalási teremben a bírák zöld asztala előtt, a komolyképű férfiak összenéztek egy pillanatra. Iliána szépsége lepte meg őket. Pedig sötét szemek fényét régen elsírta már, megfogyott arcáról régen leszedte az egészséges vér előmlő pirját a börtön nedves levegője. Az ajkai is sápadtak voltak már, még sem tudta szépségét egészen tönkretenni a hosszú vizsgálati fogás, meg a mardosó önvád.

Fázott nagyon. Reszketett benne a lélek. Össze is rezzent, mikor az elnök nevére szólította.

Közelebb lépett a zöld asztalhoz. Ismét

telnie kellett a vizsgálati vallomását. Remeggett a hangja, folyt a könnye, amíg beszélt. Bele is csuklott olykor a zokogásba. Mindig biztatni kellett, hogy mondja tovább. Csupa bűnbánat volt az egész leány. De mit ér a bűnbánat, ha a bünt már nem lehet jóvátenni?

Mindenben megagyézett az elbeszélése a vizsgálati vallomásával. Nem vett el belőle, de nem is tett hozzá semmit. Elmondta, hogy szeretett egy legényt. Az is szerette őt, most is szeretné, ha el nem választották volna tőle. Epen akkor sorozták be katonának, mikor legnagyobb szüksége lett volna rá. Nem tudta elviselni a szegényt. Megfojtotta a csecsemőjét. Letette a patak partján egy vén tölgyfa alá. Betakarta a sárga kendőjével. Elsíratta, azután hazafutott a szeretőjéhez.

Elvezették. Jöttek a tanúk. Senki sem tudott közülök megfelelni arra a kérdésre, hogy ki volt az Iliána szeretője. A többi kérdésre sem vallott semmi fontos dolgot senki, mindössze egy öreg cigányasszony beszélt el, hogy a saját szemével látta, mikor Iliána kitette a gyermekét. Nem hitték a vén banyának, mert a vizsgálat alkalmával azt vallotta, hogy nem látta a bűntényt, hanem csak hallott felőle.

Epen be akarták rekeszteni a bizonyítás eljárását, mikor egy baka önként jelentkezett tanúnak. Kihallgatták. Azt vallotta, hogy ő az Iliána szeretője s ő vette rá minden bűnre. Elmondta, hogy Iliána nem akart megválni a

gyermekétől, de ő fenyegette, hogy elhagyja s más szeretőt keres magának, ha el nem földeli azt a porontyot. Moldován Juon kemény, határozott hangon beszélt. Alig lehetett kételkedni a vallomásában. Az elnök odaszólt a teremőrnek:

— Vezessék be a vádlottat.

A börtönőr bevezette. Felé sem nézett a tanúk padjának, a melyen a szeretője ült. Az elnök megmagyarázta neki, hogy a bűntény elkövetésének némely körülménye enyhíthető a törvény szigorát és hogy kisebb lesz a büntetése, ha megmondja a szeretője nevét.

Iliána makacsul hallgatott. Csendesesen sirt. Az elnök tovább vallatta. Elmondta a Juon egész beismerését. Iliána arca, mikor a szeretője nevét meghallotta, egy árnyalattal sápadtabbá vált, nem sirt többé, megtörölte a köténye sarkával nedves szemét, egészen az elnök elé lépett s szilárd hangon, szinte haragvóan mondá:

— Ez nem igaz! Soha sem láttam Moldován Juont.

Szembesítették őket. Mikor Juon előlépett, bágyadt fény csillámlott meg az Iliána szemében, mintha csak egy visszatérő sugara lett volna annak a perzselő tekintetnek, a melylyel egykor gyújtogató módjára lobbanította lángra a falubeli legények szivét. Meg is indult önkénytelenül a legény felé, hogy a nyakába ugorva egyetlen csókban bocsásson meg neki minden szenvedést, de hirtelen eszmélt s határozott hangon ismételte:

kivánságokat táplálnak, sziveskedjenek javaslatukat konkrétan formulálni és annak idején előterjeszteni. De ennek ellenében nem késtek kijelenteni a miniszterek, hogy *a polgári megkötés kötelező formáját, annak minden jogi következményével, csorbítatlanul fentartani kívánják.*

A kompromisszum felől tartott értekezlet iránt tehát meg lehetünk nyugodva, hogy az nem fog a reformok veszedelmére vezetni, de mint bevezetőleg említők, természetes, sőt szükséges fejlődési fokozatnak tartjuk a reformvita menetében, mert, hogy ezzel a kompromisszum indítványával a főrendek részéről már az első tárgyalás alkalmával nem léptek föl, annak csak az volt az oka, hogy annyira biztosaknak tartották magukat győzelmük felől, hogy nem akartak alkudni.

Mi sem fogunk!

BELFÖLD.

Az új államtitkár.

A belügyminiszterium politikai államtitkárának *Wlassics Gyula* egyetemi tanárt és országgyűlési képviselőt emlegetik. Az államtitkár kinevezése mindenestre már a legközelebbi napokban várható.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, június 15.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perczel, Schóber Ernő és Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: *Wekerle Sándor* miniszterelnök.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Mikó Arpád előadó beterjeszti a mentelmi bizottság jelentését.

Annak idején napirendre tűzik.

A függő államadosságok egy részének beváltása.

Ugron Gábor szerint a valuta-reform alkalmából Ausztria és az osztrák-magyar bank részéről nem tapasztaltuk azt az erélyt, amelyre a valutaszabályozás sikerének feltételének szüksége van. Meg van az ő erélytelenségüknek a maga oka. Ez az, hogy a szabályozás a mi legmelegebb kivánságunk s hogy mi a szabályozás érdekében készek vagyunk minden áldozatra. Ami ismét csak azt bizonyítja, hogy a magyar függetlenségi törekvé-

sek jogosultak, mert ilyen vállalkozásokban is csak gátló ránk nézve Ausztria és a közös bank. Ha mást nem tehetünk, épen ez állapotok szanalására a bankkérdést kell legalább megoldanunk. Ha önálló nemzeti bankunk volna, Ausztriával való anyagi küzdelmeinkben ez nekünk nagy erőnk és biztosítékunk volna. Mert *Horánszky* elhalasztó indítványa ezt a kérdést illetően kedvező megoldással nem zárja ki, ő az indítványt elfogadja. (Helyeslés balfelől.)

Molnár Józsiás az egész valutarendezést egy nagy és közgazdaságilag igen káros hatású tévedésnek tartja. (A fölradió zajos derűtség alatt szónok elveszti beszéde fonálát, a mit aztán sokaig keresett papirjai és kézi könyvtára között. Azt hiszi, nem veszi tőle rossz néven a Ház, ha ezt a javaslatot ellenzi. (Szónok ismét elakad. Kinos szünet és csönd.)

Elnök: (némi gúnnyal) Csendet kérek t. Ház! Ne tessék a szónokot zavarni! (Derűtség.)

Molnár Józsiás két protektorára hivatkozik állítására bizonyítására s ez a két protektora a számtani igazság és az idő. (Szónoknak egy pohár bort hoznak. Iszik, a képviselők egészségére kívánják. Derűtség.) A valuta kérdésben polemizál *Hegedűsnek* múlt évi beszédével, s engedelmet kér, hogy a helyzet tisztázása indokából előbb azt fölolvassa. (Az egészet? kiáltják közbe rémülten.) Kéri a miniszterelnököt, ismerje el, hogy az ő helyzete sokkal rosszabb, mint a miniszterelnöké. Ő nem nagy pénzügyi kapacitás, és az ő háta mögött nem áll a pénz és a kormányhatalom. Azzal sem tud dicsekedni, hogy valamelyik állam rábízta volna a valutája rendezését. (Derűtség.) Nekünk sokkal jobb lenne a világ összes ezüstjével, de még csak összes vasával is bírni, mint a világ összes aranyával tartozni. (Zajos derűtség.) Szónok még ezután is folyton *Hegedűs* ándorral polemizál, a ki nincs is jelen, s nevének említésénél mindig kitor a derűtség. Határozati javaslatot nyújt be, melyet sokaig zavartan keres óriási derűtség mellett, s melynek értelmében a javaslatot a napirendről leévetni kéri. (Helyeslés balról.)

Beöthy Akos már eleve aggályokat táplált a javaslattal szemben és fájdalom aggályait az idő és a viszonyok igazolták. Igazolja maga ez a javaslat is, amely nem aranyvaluta, hanem az ezüst valuta behozatalát involválja. Mindennek következtében aztán oda jutottunk, hogy ma még annál is rosszabbul állunk, mint állottunk a reform előtt. (Helyeslés balfelől.) A valutarendezés teljesen lehetetlen mindaddig, amíg a nemzetközi ezüstkérdés tisztázva nincs. Ott van Németország. Neki ment a valutának, de képtelen volt megakadályozni az ezüst visszahatását és ma sánta valutája van. Ez a példa megismétlődött Ausztriában kétszer, megismétlődött másutt is,

de mindenütt csak azzal a fél sikerrel, mint Németországban. Vajjon más sors vár-e reánk? A reform feltétele nagy bevételi felesleg, vagy költségvetési többlet. Mi pedig dicsekedtünk tavaly 14, az idén dicsekedünk 100 forint pluszszal. No ezzel ugyan aligha fogják a valutát rendezni. (Helyeslés balfelől.) Egyébként a valuta rendezési rendszabályok legtöbbje is olyan, hogy egyenként és külön is bénítják a rendezést. Ott van az ezüst pénz, a mely kisebb értékkel szerepel, mint szerepelt eddig, ami ár ezüst értékcsökkenése után igazán megfoghatatlan dolog. Ennek és számsos más körülménynek aztán következménye lett a hallatlan disagio, aminek éppen az ellenkezőjét várta mindenki. Ezt pedig nem lehet másképp magyarázni, mint a pénzpiac bizalmatlanságát a valutareform irányában, amely bizalmatlanság csak jogosultnak mondható, annyival is inkább, mert hisz ez a javaslat sem tesz egyebet, mint elődázza a készfizetést. (Helyeslés balfelől.) Hisz maga Olaszország is két év alatt rendezte valutáját, pedig Olaszország sokkal kedvezőlenebb pénzügyi és politikai viszonyok között volt. Mi éppenséggel öt éve halasztjuk a készfizetés behozását. Ha pedig ezt tesszük, akkor ne csodálkozzanak, ha a pénzpiac vállalkozásunkkal szemben bizalmatlan. (Helyeslés balfelől.) Ugy látja, hogy itt nincs egyébről szó, minthogy ez a tranzakció a banknak mentől nagyobb hasznot hajtson. (Helyeslés balfelől.) Istméti azokat, amiket mondott. A helyzet most rosszabb, mint volt. Kapunk a papir helyett ezüstöt, itt a nyakunkon a disagio, amelynek pedig megszüntetését célozzuk. Így joggal hiszi mindenki, hogy a valutareform lehetetlen vállalkozás és így elvesz az a kis bizalom is, amivel *Wekerle* koncepciója találkozott. De megvan annak is a tanulsága. Ismét annak a bizonyosságát látjuk, hogy a kormány felelősség nélküli állapotában a legnagyobb könnyelműséggel megy bele a dolgokba, ment bele az egyházpolitikába, a zónába, a közigazgatás reformjába és végül a valutába. Ha a tanulságokból tanul a nemzet, akkor még korrigálhatjuk a bajokat. A javaslatot, mert ő okult, nem fogadja el. (Helyeslés balfelől.)

Ugron Gábor kijelenti pártja nevében, hogy a javaslatot nem fogadja el a mely a banküggyel szoros összefüggésben van.

Budapest, június 15. (Saját tudósítók távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítók a következőket sürgönyzi:

Hermann Ottó csodálkozik *Ugronon*, hogy végre pártja nevében beszél.

Ugron gorombán visszavág. Majd *Wekerle* beszélt, fényesen bizonyítva, hogy az ellenzék még a valutából is politikát csinál, pedig ebből igazán nem kellene. Kimutatja, hogy a politikai szenved-

— Soha sem láttam ezt a legényt.
— Tudja-e, hogy erre meg is kell esküdni? — kérdi az egyik bíró.

— Esküszöm, hogy ezt a legényt nem ismerem, nem is láttam soha!

Befejezték a bizonyítási eljárást. Az ügyész elmondta vádbeszédét s *Iliána* töredelmes beismerésére és fiatal korára való tekintettel — alig volt 18-éves a boldogtalan — enyhe büntetés kiszabását kérte. A védő hivatászerűleg mentegette a bűnöst. Beszélt féktelen szenvedélyekről, szegényérzetről, rendkívüli lelki felindulásról és bűnbánó beismerésről, mely nélkül a büntény felderítése és megtorlása meghiúsult volna. Enyhe büntetést kért ő is.

A törvényszék visszavonult. Félőrai tanácskozás után készen volt az ítélet: Hat hónapi börtön!

Enyhe volt a büntetés, de sulyától mégis majd leroskadt a szép *Iliána*. Nem akarta, hogy a *Juon* is lássa szenvedése egész nagyságát. Ezért vet erőt magán s mikor azt kérdezték tőle, hogy akar-e felebbezni, ezért felelt nemmel. Az ügyész is, a védő is megnyugodtak az ítéletben, csak *Moidován Juon* nem, pedig tőle nem kérdezte senki. Odaszaladt az elnök elé s kétségbeesetten kiáltozta:

— Felebbezek a királyhoz!

Juon kivették a teremőrök; *Iliánát* pedig visszakisérték börtönébe. Mikor becsapódott a háta mögött a nehéz vasajtó, nevetett és sirt egyszerre, úgy örült annak, hogy

a *Juon* most is szereti, hogy a *Juon* meg akarta menteni.

Megölte a gyermekét, hamisan esküdött s mégis csak egy volt az *Iliána* büne: az, hogy nagyon szeretett.

Ij. GILY EDE.

A barkaág.

— Irta: Armand Silvestre. —

I.

Nem volt idősebb negyven évesnél, amikor falunkba került plebánosnak, pedig bizony őszbe vegyült sűrű hajával ötven évesnek is beillt volna. Csupán ha olykor-olykor jó kedve támadt, őszinte nevetéséből érzett ki, hogy fiatalab, mint aminőnek mutatja magát.

Műveltsége, modora és egész megjelenése előkelő származásra vallott. De hát akkor mint jöhetett ide *Etoliesba* egyszerű falusi papnak. Sokan szerették volna ezt tőle megkérdezni, de nem merték. Féltek, hogy otthagyja a faluját, ahol pedig annyira szerették, még a kevésbé hívők is. Talán kegyvesztés, elkeseredés vagy csalódott szerelem volt, ami ide űzte.

De nem, ne képzeljétek őt valami regényhősnek, mert az igazat megvallva, csak olyan pap volt ő is, mint a többi, azokkal a papos szokásokkal, kenetleljes arc kifejezéssel, szögletes taglejtéssel és azzal az éneklő beszédmodorral, amit a papnevelőben szoknak már meg.

Bizony csak olyan tubákos reverendája falusi pap volt ő.

Tizenkét éves lehettem abban az időben, s igazán szerettem *Marcel* abbát. Az egyedüli ember volt, akivel jól el tudtam beszélgetni, mert a többi emberek, ha együtt voltak, rendszeren olyan dologról társalogtak, amit gyerekeknek nem szabad halni.

Kellemesnek találtam az ő társaságát, s jó barátomnak tartottam. Mindig jókedvűnek ismertem, azért is nagyon meglepett, a mikor a virágvasárnapi nagymise után fölmenve a plébániára, azon célból, hogy *Margit* néném ajándékát, egy pár gyönyörűen himzett papucsot átadjam neki — sirtva találtam. Zsebkezdőjével kisirt szeméit törülgette s reverendájának a földön fekvő redőzetén egy barkaágacska hevert. Lehajoltam, hogy fölemeljem a barkát, ő azonban szelid, de határozott kézmozdulattal megakadályozott. En megzavarodva átadtam a rám bízott ajándékot és távoztam.

II.

Téli táj, a fák ágain zuzmára-csipke, a hosszú park csupasz falkerítéséből kihajló száraz fák. Az éj leszáll, a sivár égen nincs egyetlen csillag sem, mindenfelé az elhagyott vidék fagyasztó néma csendje. A szemhatáron a régen lenyugodott nap egy két téveteg sugara egy messzefekvő tanya körvonalait láttatja.

Egy fiatal katonatiszt köpenyegébe bur-

dély annyira elvakította az ellenzék szónokait, hogy még a pénzügy elemeit is tévesen interpretálták.

A vitát bezárták. Holnap zárbeszéd.

Az aradi pályaudvar kérdése.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara azon felterjesztése, melyet a f. évi május hó 30-án tartott teljes ülés határozatából az aradi pályaudvar kérdésében a kereskedelemügyi miniszterhez intézett, egész terjedelmében következőleg hangzik:

Nagyméltóságú Miniszter ur!

A mély tisztelettel alóírt kereskedelmi és iparkamara feladatának ismervén kerülete székhelyének kereskedelmi és forgalmi viszonyait figyelemmel kísérfni, hosszabb idő óta tanulmányozza már ama nehézségeket és akadályokat, melyek e forgalomnak utjában állanak és nem zárkozhatik el azon meggyőződés elől, miszerint ama panaszok, melyek a vaspályát igénybe vevő közönség köréből a m. kir. államvasutak aradi pályaudvar állapotainak ki nem elégitő volta miatt ismételtelen emeltettek, kellő alapossággal bírnak és alkalmasak arra, hogy Nagyméltóságod bölcsesége és jóindulata azok javítására irányoztassék.

Nem kételkedünk benne, hogy Nagyméltóságod előtt nem ismeretlenek ez állapotok és nagybecsű figyelme csak azért nem fordult eddig azok felé, mert a régebbi létesítményű hazai vasuti állomások majdnem mindenike kisebb-nagyobb mértékben átalakításra, vagy újraépítésre szorul és első sorban ama vasuti csomópontok viszonyainak rendezése vette igénybe az állam anyagi erejét, melyek földrajzi fekvésüknél fogva a központba futó és onnan szerte ágazó forgalom levezetésére hivatják. Tekintettel azonban arra, hogy bár Arad kívül esik amaz övből, mely a forgalom által kívánt befektetések fokozatos eszközítésénél első sorban vétetett figyelembe, itt az utóbbi évtized alatt — a mióta t. i. az aradi állomás létesítmények nem eszközöltettek — a helyzet annyira rosszabbodott, hogy az már tarthatatlanná, kötelességünk tartjuk Nagyméltóságod előtt röviden vázolni a magyar kir. államvasutak Arad állomásán, különösen a személyforgalom terén észlelt akadályokat.

Ezen állomás bajai nem új keletűek; több mint két évtizede, hogy megvannak, s azok különösen két okból származtak. Egyik ok az volt, hogy annak idejében, midőn az egykori tiszavidéki vaspályát Aradig vezették, a pályaudvart oly szerencsétlenül helyezték el, hogy annak csaknem a végére esett a felvételi épület, minek következményeképp a vonatrendezés munkáinak a pályaudvaron kívül kellett történni, mi viszont azt eredményezte, hogy Arad egyik legélénkebb for-

galmu közlekedési útját, a pályatestet keresztező simáridi utat napjában többször, hosszabb időre is el kell zárni az ugynevezett tolatások esz közlése végett. A másik ok egészen természetes: a vasuti forgalomnak az idők folyamán óriási mértékben történt megnövekedése volt, melylyel szemben az 1868-ban, tehát 36 évvel eszközölt épület-helyiségek már nagy ideje, hogy szűkeknek bizonyultak.

Elég e részben csak néhány adatot felhozunk. Mikor az aradi pályaudvar és annak felvételi épülete készült, egyetlen vasut: az akkor csekély forgalmu tiszavidéki vaspályá számára létesítették a berendezéseket. A ma e helyiségek már 1869-ben, tehát alig egy évre az első erdélyi és arad-temesvári vasutak megnyitása után panaszokra szolgáltatott okot, s jöllehet 1871-ben némi bővítések eszközöltettek, az arad-körösvölgyi és aradcsanádi vasutaknak az aradi pályaudvarba beágazása már 1881-ben tarthatatlanná tette a helyzetet és arra indítá az akkor fennállott közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszteriumot, hogy az aradi pályaudvar nagyobb arányu rendezését fogantossítsa, egy a forgalom igényeinek megfelelő teherpályaudvar építése és a sinhalózatnak az addig szerzett tapasztalokhoz képest való kibővítése által.

Készséggel ismerjük el, hogy az 1882. és 1883. években eszközölt létesítmények a teheráru forgalom igényeinek nagyban és egészen megfelelnek, csak hogy már akkor, midőn eme létesítmények terveztettek, kétségkívül pénzügyi szempontok miatt megoldatlanul hagyott az építési program azon alapelve, hogy a személy és teherforgalom egymástól teljesen elválasztassék és így a bajokon alaposan segítve nem lett. Akkor talán egy rendezőpályaudvar létesítése a városból kivezető közlekedési utra hosszabb időre és sürűbben ismétlődő elzárást fölöslegessé tette, s a nehézségek egy részét elháríthatta volna, ez azonban nemcsak nem eszközöltetett, de az állomás alsó váltója ma is a pályaudvar simáridi ut részén van, s a tehervonatok rendezése ott folyik a személyvonatok befutására szolgáló sinhalózat egy részén a felvételi épület érkezési csarnoka alatt, egyformán nagy akadályára a személyforgalomnak, mint a városi és a városból Arad északi határai felé irányuló közlekedésnek.

Időközben aztán oly lényeges körülmények jöttek közbe, melyekből folyólag az 1882-iki létesítmények kisserűekké váltak és melyek a személypályaudvaron fennforgó helyzetet a szó teljes értelmében tarthatatlanná tették. A személyszállítási díjszabás reformja egészen új viszonyokat teremtett a vasuti szolgálat terén: óriási mértékben fokozta az Aradot érintő vaspályavonalak személyforgalmát; a közlekedési intézmény tetemesen megszorított vonatokkal is alig győzi bevezetni e nagy forgalmat azokon a síneken, melyeket

a mainak alig ötödrészét képezett forgalom számára raktak le.

Az 1892 ik évben, mikor az aradi pályaudvar rendelkezésének kérdése utoljára szönyegen forgott, az aradi vasuti állomásról 60.952 utas szállított el. Ezzel a számmal szemben az utolsó évek személyforgalma a következő számokat mutatja fel:

Elszállított Aradról 1891-ben a m. á.

v.-on 383.354.
az arad-csanádin 22.758.

összesen 406.112.

1892-ben a m. á. v.-on 349.450.

az arad-csanádin 26.724.

összesen 376.174.

1893-ban a m. á. v.-on 313.581.

az arad-csanádin 39.762.

összesen 353.249.

tehát három év alatt 1,135.535.

utas, vagyis évenként átlag 378.512 utas.

Ehhez hozzá kellene vennünk az érkező utasok számát, mintán a vonatokkal érkezők szintén a pályaudvart használják. Utóbbi időben azonban épen a forgalom óriási arányai következtében az érkezőkről statisztika nem vezetettik, s így e részben csak annyit tudunk, hogy 1891-ben 328,365, 1892-ben 267,884 utas érkezett, az érkezőkről statisztika nem vezetettik, s így az aradi pályaudvarba az aradcsanádi vasut vonatainak kivételével, nem tölözünk tehát, ha az érkező utasok évi átlagszámát 250.000-re tesszük és így naponként átlag 1720 személy találkozási és érintkezési helyétől látjuk az aradi személypályaudvarnak azon épületét, mely a teherforgalmi irodáknak az 1882-ik évben eszközölt elkülönítése után is legjobb esetben csak 4-500 egyén szükségletének kielégítésére volt alkalmasá téve.

Ehhez képest szűk az utasok gyülekezésére szolgáló központi csarnok; hozzáférhetlenek, örökös torlódást vonatkésedelmet eredményező pénztárak; kicsinyek, czélszerűtlen elhelyezésük a mála felvételi helyiségek és várótermek; a kijárat oly szűk, hogy életbiztonsági szempontból is a legsúlyosabb kifogás alá eshetik.

Azt lehetne talán mondani, hogy ezek kényelmi szempontok, melyek valóításánál türelemmel kell lennünk, mikor a vasuti kormányzatnak a roppant nagy forgalom levezetésére kell első sorban gondolnia. Megengedjük, csak hogy az aradi személypályaudvar viszonyai különösen ebből a szempontból is tarthatatlanok.

Az 1882-ik évi munkálatok feltevése az volt, hogy az aradi állomás akkori személy és teher forgalmát közvetített napi 36-39 vonat, ezek között 24. személyvonat beérkezésére és indítására a megfelelő végányszükséglet állították elő. Cakhogy azóta a vonatok száma jelentékenyen megsaporodott és ma az aradi állomáson a betorkoló vasutakról jöve és azokon menve mindkét irányban naponta a szin-

kolva leszáll lováról s gyalog siet egy alacsony rácsos kapu felé.

Semmi nesz, csak a ló prűszkölése hallatszik. A kis kapu nemsokára kinyílik s egy női alak bontakozik ki a sötétségből.

A fiatal ember kitarja feléje karjait, egy önkénytelen kiáltás tör ki kebléből s magához öleli a nőt. A fátyol között is megtalálja az ajkakat, amelyek csókjait visszaadják. Az ölekezés közben hirtelen szétbomlik a nő haja s az éjnél is sötétebb haj hullámszerűen omlik le vállairól. A férfi a sötétben ajkaival keresi s meg is találja a szép sima homlokot, — a szemét, melynek pillái arozát olyan édesen csiklandozzák — a bársonyarcot, amelynek forrósága eláruja a sötétben is a rózsás pirosságot, — s mindenekfölött megtalálja a száját, a félig nyitott ajkakat az elragadtatástól szeszszorított fogakkal.

Meddig fog tartani ez az eszeveszett ölekezés? Mit törődnek ők avval? Ez a gyönyörűség egy perc alatt az örökkévalóság érzetét kelti föl bennük.

Aki nem érezte még azt a boldogságot, amikor lénye átszellemülve összeforr azzal, akit szeret, az átkozhatja balga végzetét, amely élni engedé.

Az éjféli közelgett s ők még mindig egymás karjai közt voltak s még mindig nem beszéltek. Messziről, a tanyai házak ablakaiból világosság tünt fel, mint megannyi halvány csillag.

Nagyot sóhajtottak mind a ketten, aztán

egymás szemébe néztek s mintha a sötétben még jobban, még mélyebben láthatnának egymás lelkebe, mint világosan.

Végre a nő kibontakozott a férfi karjaiból s megfőledkezve a kegyetlen télről, lehajolt, hogy virágot szakítson szerelmese számára emléküi, ez éj emlékei, melyen megesküdtek, hogy egymáséi lesznek mindörökre. Amint lehajolt, virág helyett egy vékony kis barkaág akadt a kezébe; fölvette, megcsókolta és neki adta.

Egy percczel később nyikorgott a kis kapu majd a vágató ló dobogása hallatszott, eleinte erősebben, aztán mind gyengébben, míg végre a zaj elhalt . . . Néma asend.

III.

Ez már valamivel később történt — talán busz évvel azután, hogy Méré ezredes eljött látogatába a falura Margit nénémhez, akinek hajdanában udvarolt is s aki Marczel abbában saint-cyri iskolatársára ismert.

Ő beszélt el nekünk, hogy ez a szegény etiolles-i pap eszeveszetten szerelmes volt egy hálátlan teremtésbe s aztán csalódott szerelme bánatában pappá lett.

Hiába, akár hisz az ember az evangéliumban, akár nem, egy ilyen hatalmas szenvedély számára sokkal szebb és kevésbé megalázó befejezés ez, mint a szesz és az orgiák. Ebben mindig fölötte állnak a vallásos emberek a többieknek, mert van egy eszményük, melyhez kétségbeesésükben menekülhetnek. Az

már aztán mindegy, hogy ez az eszmény igaz-e, vagy hazug.

A halálra kintott szerelmes őszinte lelke nek egész fájdalommal ragadta meg ezt a gondolatot, eltökélt szándéka lévén a keresztire feszített iránt való szeretetében feledni minden emberi gyöngeséget és gyöngedséget.

Az idő kegyes volt iránta, sebeit begyógyította, a világi gyönyörök iránt érzett vágyait lassanként kiölte szívében. Annak a képe is, akiért annyit szenvedett, mind jobban elhomályosodott emlékében, míg végül elveszett a Mária szüzi nimbusának fényében.

Jó pap lett belőle, a szó legnemesebb és legigazibb értelmében, aki egészen hivatásának élve, érdemeiért itt a földönjutalmat nem keresett.

Egy napon azonban mégis felszakadt a már-már behégedt seb. Virágvasárnapon a templomba lépve, meglátta a sok barkaágot a hívők kezében s egyszerre maga előtt látta nem Jézust, aki a szamar hátán diadalmasan vonult be Jeruzsálembe, hanem őt, egykori szerelmest, amint csókoltól égő ajkakkal felé hajlik s átnyújtja örökös szerelmük hazug zálogát.

Leikiismerete elfogódott, látva, hogy még mindig ilyen gyenge tud lenni a régi emlékekkel szemben, hazament s a barkaágot kiejtve kezéből, kimondhatatlan fájdalom vett rajta erőt és airt keservesen, mint egy gyermek.

tén megszapordott számu tehervonatokon kívül csak személyszállító vonat 32. közlekedik. E személyvonatoknál úgy az érkezés, mint az indítás a napnak bizonyos szakában gyors egyenlőben történik, a mi czél szerű és helyes, de sokkal nagyobb tért igényel, mint a minővel az aradi pályaudvar rendelkezik. E pályaudvar fekvése olyan, hogy az érkező vonatokat elhagyni, s az induló vonatokat megközelíteni csak egy oldalról lehet, s mintán a személyvonatok érkezése és indulása közben is folytonos a vonatrendezés, a forgalmi szerződés azon oriai erőfeszítés daczára, melyet annak érdekében az illető tényezők ki-rejtenek, nem felelhet meg a hozzá fűzött követelményeknek. Szinte csoda számban megy, hogy mindaddig nem történt valamely rettenes baleset, melynek tetemes számu áldozatai lehetnének a szűk perronon tolongó közönség ama nagy gomolyagából, mely kivált nyári idényben az indulás és érkezés összeeső délutáni és esti órájában folytonos életveszélynek van a sinek között kitéve.

Még vagyunk győződve, hogyha ez állapotok, egy nem az állam tulajdonát képező vasuti állomáson forognának fön, a vasuti felügyelőség azon állomáson a forgalmat az utasok biztonsága érdekében rég betiltotta volna.

Az ezekben vázolt állapotok mérlegelése és annak figyelembe vétele, hogy a jelenlegi pályaudvar már elhelyezéséből származólag olyan öröklött bajban szenved, melyen nagyobbítással, vagy kibővítéssel legteljebb ideig-óráig lehet segíteni, de a forgalom jogos kielégítetést követelő érdekeinek elegend tenni teljes lehetőséggel, — arra indította a tisztelettel alulírott kereskedelmi és iparkamarát, hogy mély tisztelettel kérje Nagyméltóságodat: méltóztassék a magy. kir. államasutak Arad állomása részére a mostaninál előnyösebben megválasztandó ponton, a megnövekedett forgalom arányainak megfelelő önálló személypályaudvar létesítését elhatározni, annak előmunkáit foganatba venni, s az e czélra szükséges hitel kieszközlése érdekében a törvényhozásnak előterjesztést tenni.

Annyival szükségesebbnek tartottuk a lépést, mert megvagyunk győződve, hogy a pályaudvarunkon fennforgó állapotok hosszabb ideig egyáltalán nem tarthatók, s nem zárkozhatunk el azon aggodalom elől, hogy a pályaudvar kérdésének megoldása, tekintettel a város külső részeinek gyors arányban való kiépülésére, később, midőn a ma esetleg még rendelkezésre álló, de egymásután beépülő üres területek között válogatni többé nem lehetne, s a új pályaudvar csak tetemes kisértés árán, az állampénztár nagyobb megterhelésével lenne elhelyezhető, — sokkal nagyobb nehézségekbe ütköznek, mintha már most tételnének meg az előkészítő lépések és a város fejlődése is a lépések nyomán vehető további irányát.

Abban a reményben, hogy Nagyméltóságod ezen, úgy a vasuti intézmény, mint külföldön kamara szerénynek forgalmának egészséges továbbfejlődhetése szempontjából fontos kérdést nagybecsű jóindulatára méltatja és kifejtett kérdésünk teljesülése érdekében a szükséges teendőket elrendelni kegyes lesz, maradunk

Aradon, az aradi kereskedelmi és iparkamarának 1894. évi május 30-án tartott teljes üléséből

GRÜNWALD F. s. k. Dr. MARSCHALL L. s. k.
elnök. titkár.

IDÓJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 756.2 milliméter, délután 2 órakor 754.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 13.0$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 17.7$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 3. délután 2 órakor EN. 6. Felhőzet: reggel félborult, délután borult, csepeg. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Magányban.

— Hangulat. —

Szép, csendes juniusi alkonyat van. A leszálló nap aranyos sugarai viszeszamosognak még egyszer az alkonyégről és biborfényekkel körülcsozódnak a susogó nyárfának reszó lombjait. Még reszket a fény az alkony kékespirossas levegőjében és remegve kúzkodik a peroszenkint cőtötülő esti homálylyal, mely nesztelenül, alig érszerevhatően borul a tájra, mindinkább aszúkebb körbe vonva a láthatárt, melyben lassankint el-

mosódnak előlünk a tárgyak tiszta körvonalai, úgy, hogy alig vagyunk képesek azokat kivenni többé.

Ebben a bűvös alkonyi csendben egyedül bolyongok sudar nyárfák között s mélyen elmerülve, édes gyönyörrel hallgatom az esti fuvaltatnak elhaló, lágy zenéjét, amint az halkán, észrevétlenül belopódzik a susogó lombok közé s ott titokszerű, andalító hangon dudorász valami érthetetlen, édes dalt — hogy azután pajkos enyelgéssel tova iramodják, messze . . . s ott valahol a távolban, valami üde, harmatos virág ólén elpihenjen.

A nyíló tavasz, az alkonyi csend, a virágillattal telt balzsamos levegő mind, mind oly kimondhatatlanul jól esnek most a lelkemnek. Oly rég vágyott új életre keltenek, melyben édes remények, bohó vágyak keletkeznek lelkemben, mik pillanatra feledtetni tudják velem a multak fájó emlékeit s egy percze el tudják némitani a lelkemben felsíró fájdalom panaszos hangját . . . De hát csak azért, hogy néhány pillanat muiva azután újult erővel törjenek lelkemre és kétszeresen érezem a borús fájdalmat, büntetésül: mert remélni, vágnai mertem.

... Kacszagni hallok a sorsot s ez a gunykacszaj most sokkalta jobban fáj! . . .

A sors ironiája egy lágy zenének a hangjait hozza felém a távolból, egy remek hangszernek édesbus zenéjét, amelynek minden accordja oly kivehetően, oly tisztán csendül meg az est nesztelen, méla csendjében.

Közelebb megyek s megilletődéssel hallgatom ezeket a fájó emlékeket keltő édes hangokat. Amint a dallam kibontakozik a bevezető accordok harmóniájából, egy drága emlékü dalt hallok, mely rezgésbe hozza szívem hurjait s csodás erővel ragadja magával lelkemet. — — — A dal édes-busan szárnyal, mintha csak utat akarna magának törni be a szív legmélyébe. S ez oly könnyű neki! Hiszen a szív oly hamar megnyílik bizonyos dallamoknak, hogy magába fogadja az édesen fájó emlékezettel együtt a soha el nem muló örök fájdalmat is.

Amint így mélyen elmerülve, fájdalmas gyönyörrel hallgatom a bűvös hangokat, visszazáll a lelkem a multba s egy végtelenül fájó, édes emléknél pihe meg. Egy kép vonul el lelkem előtt, egy aranyos kornak a képe, telve boldogsággal, gyönyörrel, mosolygó napsugarakkal: a gyermekkor soha vissza nem varázsolható ragyogó képe . . . Ott látom abban azt a derűs, mosolygó édes arcot is, melynek jóságos kék szeméből az anyai szeretetnek melege sugárzik felém.

Az esti csendben fölcsendülő dal az én jó anyámnak a dala volt — amit itt őrizek a szívemben a leghalásabb kegyelettel. S ha olykor fölhangzik valahol e drága dal s én azt merengve, megilletődéssel hallgatom: mindannyiszor egy kínos, el nem muló fájdalom viharzik át a szívemen, de amely nagy fájdalmat azért én még sem adnék oda a világ minden örömeért, boldogságért! . . .

MUKI.

ARADI KÖZLÖNY.

1894. július hó 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizetési ára:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Julius hóra	1 frt	Julius hóra	1 frt 20 kr
Julius 1-től szeptember 30-ig	3 frt	Julius 1-től szeptember 30-ig	3 frt 60 kr
Julius 1-től december 31-ig	6 frt	Julius 1-től december 31-ig	7 frt 20 kr

Egyes szám ára 5 kr.

Az „Aradi Közlöny“ minden előforduló nevezetesebb politikai, vagy szenzációsabb bel- és külföldi eseményről rendkívüli kiadást ad, melyet helybeli előfizetőinek azonnal és díjtalanul kihordat.

Kerjük azokat a t. előfizetőket, kiknek előfizetésük május hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjen.

Nyáron az egész fürdő-ido alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet.

Az „Aradi Közlöny“-re bármely naptól kezdve elő lehet fizetni. A kiadóhivatal nyolcz napig bárkinek ingyen és bérmentve küld mutatványszamokat.

Az előfizetési pénzek az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalába (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája) küldendők.

IDÓJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Junius 16. —

Változó felhőzet. — Szél: — Hűvös. — Helyenként csapadék.

HIREK.

Junius 16. Szombat. Róm. kath. naptár: Reg. Ferencz. — Protestáns naptár: Reg. Ferencz. — Görög-keleti naptár (junius 4.): Metrofán. — A nap két 8 óra 52 perczkor, nyugszik 7 óra 37 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Poigári iskola, földszint.

Junius 16. Kereskedő ifjak zártkörű táncvizsgálma a Kossuth-szobor javára, a városliget nagytermében.

Junius 17. A magyarárosi polgári jótékony asztaltársaság junális a Csálában.

Junius 23. Az arad-buzsáki ifjuság táncvizsgálma a buzsáki Sonntag-kertben.

— Személyi hir. Náttafalussy Kornél kir. tankerületi főigazgató tegnap este Aradról Temesvárra utazott, hogy a temesvári főgymnásium és főreáliskola érettség vizsgálatain elnököljön.

— A szerkesztőségéből. Ifj. Gily Ede, az „Aradi Közlöny“-nek évek óta belmunkatársa és segédszerkesztője, a tegnapi napon a szerkesztőség kötelékéből kilépett. Nagy szorgalmu, munkás tagot és jó barátot vesz benne a redakció, a mely őszinte sajnálattal adja hírül ezt a távoztást . . .

— Az új kultuszminiszter Aradmegyéhez. E ötvös Loránd br., az új vallás- és közoktatásügyi miniszter, tegnap leiratilag tudatta Aradváros és Aradmegye közönségével, hogy a kultuszminiszteri tározát átvette. A miniszter levele így hanzik:

Ö csász. és apostoli kir. Felsége folyó évi junius hó 10-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával engemet a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterre legkegyelmesebben ki-nevezni méltóztatott.

Miről a közönséget azzal értesitem, hogy a ministerium nevezését mai napon átvettem és felkérem a közönséget, hogy hivatalos működésemben engemet hathatósan támogatni sziveskedjék.

Budapest, 1894. június hó 13-án.

E ötvös Loránd br.

Mint értesülünk, Aradmegye legközelebb tartandó évnegyedes közgyűlésén feliratilag fogja üdvözölni E ötvös Loránd bárót, valamint Andrássy Gyula grófot, az Ö felsége személye körüli új minisztert.

— Aradváros képviselőválasztói. Aradváros központi választmánya tegnap délután 5 órakor Salacz Gyula polgármester elnökléte alatt tartott ülésében befejezte a város országgyűlési képviselőválasztóinak a jövő évben érvényes névjegyzéke összeállítását. A névjegyzék 15 napi közszemlére lesz kitéve a polgármesteri hivatalban.

— A vízművek szerződése. Tegnap délelőtt Mayer J. F. liverpooli bankár az Aradváros vízvezetékére, Hughes John pedig a város csatornázására vonatkozó szerződéseket írta alá. Mayer 20.000 frt, Hughes 36.000 frt biztosítékot tett le takarékpénztári könyvekben. A szerződéseket, melyeket a város nevében Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester irt alá, egy legközelebb összehívandó rendkívüli közgyűlés elé terjesztik. Mihelyt a szerződések belügyminiszterileg is jóvá lesznek hagyva, a vállalkozók megkezdik az előmunkálatokat.

— Tisztelegő küldöttség. Bohus Zsigmond, csász. és kir. kamarás és a magyar főrendiház tagjánál azon alkalomból, hogy az Aradvideki Tanítóegylet közgyűlése a tápin-tézet fővédnökévé választotta meg, holnap az e hó 17-én fog az egyesület küldöttsége tisztelegni. A küldöttség tagjai Mádai Má-

tyas elnöklete alatt Boross Janka, Simon Karolin, Zeiler Gizella, Csik János, Schröd György, Szathmáry István, Kovács Vincze és Maurer Mihály.

— **Fizetésrendezések a városnál.** Aradváros törvényhatósági bizottságának decemberi közgyűlése határozatilag kimondotta a kistisztviselők és a közsegítanítók fizetésének felemelését. A fizetések rendezésére vonatkozó közgyűlési határozatokat még a folyó évi városi költségvetés kapcsán fel is terjesztették végleges jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz. A belügyminiszter a határozatokat azzal küldte le a városnak, hogy az azokra hozandó határozata előtt indokolt felterjesztést vár. A város tegnapelőtt a kistisztviselők, tegnap pedig a tanítók fizetésrendezésére vonatkozó indokolt felterjesztést fel küldte a belügyminiszterhez. Az érdekeltek még e hó folyamán várják az elintézés leérkezését.

— **Új hitbizomány.** Solyomossy László a világsi választókerület országos képviselője, arad megyei nagybirtokos, az általa megvásárolt Aozél-féle birtokból és a körülbelül harmincezer hold területű borosjenői uradalomból hitbizományt szándékozik alakítani. Az ügy előkészítése most van folyamatban, s a borosjenői királyi járásbíróság egy kiküldött bírja most dolgozik a hitbizománynak szánt uradalmak leltárán. Így írja ezt tegnapi számában a „Pesti Napló.”

— **A tápintézet tervel.** Az Aradvidéki Tanítóegylet tápintézetének terveit Jirassék Lajos, ismert jó nevű műépítész készítte el, s mint jó tervből értesülünk, holnapra már teljesen be lesz fejezve s a küldöttség be fogja mutatni a fővédnöknek, Bohus Zsigmond főrendiházi tagnak.

— **Az aradi üzletvezetés hálózata.** A budapesti déli vasúti üzletvezetés felosztásával a kereskedelmiügyi miniszter már tényleg rendelkezett és pedig akként, hogy Szombathelyen új üzletvezetés állítatik föl, mely 1895. évi november 1-én kezdi meg működését. — A kilencz üzletvezetés hálózatát is újra osztotta be ezzel a miniszter és az új beosztás szerint az egyes üzletvezetések vonalhosszai a következők: budapest-jobbparti 1026 kilométer, budapest-balparti 1124, miskolci 1231, debreczeni 1172, kolozsvári 1358, aradi 1090, szegedi 1664, zágrábi 1288, szombathelyi 821 kilométer.

— **A jegyzők vándorgyűlése.** Az arad megyei községi és körjegyzők folyó évi közgyűlésüket M.-Radna községben folyó hó 23-án tartják meg. Nehogy valaki a gyűlésen való megjelenésben akadályozva legyen, Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán az összes jegyzőknek három napi szabadságot engedélyezett. A radnai intelligencia — mint levelezőnk írja — magyaros vendégszeretettel készül a jegyzők fogadására s a munka utáni szórakozás hangulatossabbá tételére már szerveztette is Pupos János csabai zenekarát. Purasiék tudvalevőleg messze földön páratlan kezelői a hegedűnek.

— **A vármegyék javadalmazásának emelése.** A belügyminiszter, értesülésünk szerint, célbavette a vármegyeyi dotációk emelését, különösen a meglevő tisztviselők fizetésének javítása szempontjából, ennek kapcsán a személyzet szaporítása is terítven van, különösen ott, ahol az erdei kihágásoknak sok baj van. Itt egy szolgabírói állással követlen bőviteni kell a személyzetet. A jövő költségvetésben erre nagyobb összeg fog felvételni.

— **Barabás Béláról,** aki tudvalevőleg Aradváros közgyűlésén felszólalt Wekerle diszpolgársága ellen, ezeket írja most a „Nagyvárad”, amely pedig nem „kormányparti” újság: „A táviró hírül hozta már nekünk, hogy Wekerlét Arad diszpolgárává választották. — Mint Aradról jelentik, a magyar

Golgothavárosa nem cselekedte ezt egyhangulag, hanem egy kis ultramontánkodást kísérelt meg ellene, persze, hiába. Sajnáljuk, hogy az indítvány ellen epen dr. Barabás Béla beszélt, a parlament az a kitünő tehetségű, fiatal tagja, aki nálunk Nagyváradon is oly méltán népszerű névvel bír és néhány rövid érintkezés után köztiszteletet vívott ki magának. Pedig hiszen ő megszavazta a liberális javaslatokat a képviselőházban. Igaz, hogy állásfoglalását az indítvánnyal szemben ellenzékiséggel indokolta — de hát miért nem hagyja ő ezt a függ. pártból kizárólag Polónyi Gézáknak? Ha annyira vágyik a szónoki babérokra, gondoljon arra, hogy hiszen lesz még sajtóügyi tárgyalás Nagyváradon!”

— **Rosenthal Károly** csendőr-örnagyot, ki éveken ezelőtt az aradi csendőrség parancsnoka volt, a király a III. számú csendőrküldettség helyezte át helyettes parancsnoki minőségben.

— **Az aradi ügyvédi kamara** közhírré teszi, hogy Kovács Lajos gyulai ügyvéd az aradi ügyvédi kamara lajstromába felvétellett. — Nyisztor József aradi ügyvéd pedig elhalálása folytán az aradi ügyvédi kamara lajstromából kitöröltetett.

— **Atzél Péter gratulál.** A „Magyar Újság” hozza az alábbi jóízű apróságot: „Országgyűlési tudósításokban sokszor visszatérő, ismert frázis ez, s néha igen jóízű incidensekkel van egybekötve az alkalmazása. Így a tegnapi képviselőházi ülésen is igen kedélyes kis eset történt. Horánszky beszél a valutáról, s mellette áll közvetlenül Atzél Péter, a ki a halló-tülkkel fülében, ajtatosan figyel a nemzeti párt pénzügyminiszterére. Horánszky azonban veszedelmes riválisa Sághynak, a mennyiben az ő beszédeinek is meg van az a hatásuk, hogy valósággal álomba ringatják a publikumot. Atzél Péteren is erőt vesz a bágyadság. Eleinte küzd az álom ellen. föl-fölrád, újra elbőlikál, végre pedig hatalmasan — elalszik. Horánszky pedig beszél, mikor azután vége van, a párt helyesel, éljenek és gratulál. A lökdösésre fölébred Atzél Péter is, s bár az egészben nem hallott egy árva szót sem, szintén melegen megrázza a szónok kezét!... A lapok pedig ma azt hozzák, hogy: „szónoknak számosan gratuláltak!”

— **Az alföldi műút.** Csongrádvármegye a nagy alföldi tranzverzális műút építéséhez 354,000 forinttal járul s e célból a pesti hazai első takarékpénztártól megfelelő összegű kölcsönt vesz föl ötven év alatt leendő törlesztésre 5 százalékos kamatra.

— **Az egykoronások és a vasúti pénztárak.** A m. á. vasutak igazgatóságához egy idő óta több rendbeli panasz érkezett aziránt, hogy az egyes vasúti pénztárak nagyobb számban elűst egykoronást nem fogadnak el fizetésül. Az államvasutak igazgatósága most rendeletet intézett az összes állomásokhoz, hogy a vasúti pénztárak az egykoronások ezüstpénzt ezentúl korlátlan mennyiségben kötelesek elfogadni.

— **Tiszti orvosi vizsga.** Krieh Imre ele ki körorvos a tiszti orvosi vizsgát Budapesten szép sikerrel letette.

— **Antonóvitsné — öngyilkos.** Tegnap fejezték be az Antonóvits Andrásné holttestének kifogásakor megindított orvosorvosi vizsgálatot, a melyen megállapították, hogy Antonóvits András nem lötte meg a feleségét, hanem az asszony valószínűleg öngyilkosságot követett el. A holttesten lövés, vagy külerőssék nyomai nem voltak.

— **Lefényképezett jegyzők.** Ravasz Imre, kiváló műzsléséről előnyösen ismert aradi fényképész az e hó 23-án M.-Radnán tartandó jegyzőgyűlésen többrendbeli csoportkép felvétellel akarja lefényképezni a jegyzőket. Erre a célra Párisból hozatott nagy gépet szállítatta ki Radnára. A gépet meg eddig nem használták.

— **Agyonütötte a talpfa.** Halálos végű szerencsétlenségről értesít bennünket gurahonczai levelezőnk. Mint írja, f. hó 13-án a honczisori erdőben Nyámcz Mikulác guravóji lakos több társával vasúti talpfa-csusztatással foglalkozott. Nyámcz a csusztató

alsó végétől hordta el a fát s éppen ezért megmondották neki jó eleve, hogy addig ne merjen a fához nyulni, míg felülről nem jelzik, hogy több fát már nem eresztenek le. A szerencsétlen azonban mit sem adott a figyelmeztető szóra. Még javában folyt a csusztatás, mikor közel ment, egy oldalt fekvő talpfa hátrára kapott s azzal el akart sietni a farakáshoz. Tulbuzgalmáért azonban keményen meglakolt; mert egy oldalt kiugró talpfa úgy ütötte fölébe, hogy agya és feje teljesen szétroncsolódt. Ott maradt holtan. A szerencsétlenség színhegyére még aznap kiment a bíróság, hogy vizsgálatot tartson.

— **Csutak Károly** aradi temetkezőst már a főváros is igénybe veszi nagyobb szabású expedálásoknál. Például tegnap Rieger György, a budapesti Victoria malom igazgatója hívta meg telephonon Csutakot, hogy fiát, ki Falkensteinban, a rajnai Frankfurt mellett elhalt, haza szállítsa s eltemesse.

— **Verekedés.** Apátiban — mint levelezőnk jelenti — Torzsin Onucz realoesett Purán Onuczra s azt egy bottal teljesen elverte. A duhaj legényt a csendőrök letartóztatták.

— **A rendőrségi szobából.** Rongyos ruhájú, kiéhezett, sápadt arcu csavargót lődít be a rendőrtalan, s az éjszakát lebujszikban, s az utcán tölti. Az éjjel is úgy szabadte föl az őrárt a Baross-park bokrai alól. A kapitány szánalmasan végig néz a toprongyos alakon és kemény hangon kérdi:

— Hol a lakása?

— Nagyon egyszerű kapitány ur — felel kihívóan a rongyos ember — tessék csak egyszerűen „post restanté” irni.

— **Körözés.** Az aradi törvényszék sikkasztással vádolt özv. Begov Józsefné szül. Dupcza Katalin volt aradi lakosnót ország-szerte körözötteti.

— **Pályázatok.** Aljegyzői állásra a lengyel-tóti járásbírósnál két hét alatt; járásbírói állásra a nagy-sinkli járásbírósnál 14 nap alatt; irnoki állása a makói járásbírósnál 4 hét alatt; albirói állásra az aradi járásbírósnál 2 hét alatt irnoki állásra a debreczeni törvényszéknél 14 nap alatt.

—x— Kwizda Ferencz János cs. és kir. udvari szül. és kerületi gyógyszerész Kornenburgban, Bécs mellett — készítményei, nevezetesen: a Kwizda-féle állatgyógyászati preparátumai és a Kwizda-féle szabadalmazott, gummi-lábpólyák lovak számára a „népéletmezési és hadseregellátási nemzetközi 1894. évi bécsi kiállítás” jury-jétől a nagy aranyéremmel és „az 1894. évi bécsi kiállítás” jury-jétől a os. és kir. gazdasági egyesület VI. osztályának nagy érmé által lettek kitüntetve.

HYMEN.

Balta Illés R.-Világos község fiatal, tehetséges jegyzője f. hó 14-én d. e. 11 órakor tartotta esküvőjét Kerülősn Belle János odaváló jegyző szép és nagy műveltségű leányával Volumnia kisasszonnyal.

EGYLETEK, TARSULATOK.

(*) Az aradi vas- és fém munkások szak-egyletének alapszabályait a magyar királyi belügyminiszter a bemutatási záradékkal ellátta.

TANÜGY.

Felhívás.

Az „Aradvidéki Tanítóegylet” m. t. tagjainak figyelmébe.

A t. é. május hó 31-én tartott XXV. közgyűlés 22. sz. határozatából van szerencsénk a m. t. tagokat értesíteni, hogy az egylet által hirdett pályatetelekre beérkezett két pályamű és pedig: „Nyelvben él a nemzet” s „Ki magának szánt, vett, magának arat is” jelűek a bíráló bizottság jelentése folytán dícsérettel kitüntettek.

Együttal értesítetnek szerzők, hogy munkáikat a titkárnál a feladó vevényátadása mellett átvehetik.

Az „A. V. T. E.” nevében.

Mátyás s. k. elnök.

Maurer Mihály s. k. titkár.

(—) **Az érettek.** Az aradvárosi kereskedelmi akadémiában tegnap fejezték be az érettségi vizsgákat. Az eredmény a következő: Adelman András, Back Armin (jól), Bing Ferencz (jól), Boer János, Demian Anasztáz, Eles Sándor (jól), Fögl Dávid (jól), Grábner Emil (jól), Heintz Jakab (jelesül), Held Sándor (jól), Holländer Emil (jól), Husztik Lajos, Jantsovits Lóránd (jól), Jólesz Aladár, Kelcsó János, Kollman Lajos, Kostiala Sándor, Lieberman Béla, Lovits Andor, Pécsi Zoltán (jól), Preisinger József, Rauscher Emil (jól), Regényi Kálmán, Reisner Artur (jól), Rosenbergh Arthur, Róth Vilmos, Schwartz József (jelesül), Singer Lipót (jól), Szegő József (jól), Szendrey Endre (jelesül), Tabakovits Dusan (jól), Tenner Emil, Ticsénszky Dezső, Verbo Arpad és Weisz Sándor.

(—) **Magyarul vizsgázó román tanulók.** Ebben a mai memorandumos világban jól esik olvasnunk Guraha uczi levelezőnk alábbi értesítését, melyben az ottani községi román felekezeti népiszkola f. hó 11-én tartott záróvizsgájáról emlékezik meg. Mint írja a gyermekek ritka szép eredményt mutattak fel. Magyar nyelven olvastak, írtak és számoltak, sőt az egyszeregyet is hibátlanul elmondották magyarul. E szép eredmény Germán Vazul tanító érdeme, a ki különös gondot fordít a magyar nyelv tanítására s növendékei között a magyarok iránti jó érzelmet ápolására. A derék tanítónak ez a nemes buzgalma nemcsak elismerésre, de jutalmazásra is méltó. Melegen felhívjuk reá az illetékes körök figyelmét.

MULATSÁGOK.

(=) **Kereskedelmi akadémiák táncestélye.** Az aradvárosi kereskedelmi akadémia jelen tanévben végzett növendékei az ugyanazon intézetben „Ifjúsági Segélyező Egyesület” javára f. é. június hó 28-án csütörtökön a városligeti vendéglő nagy termében táncestélyt rendeznek. A rendezőség élén Kabdebó Lajos tanár áll, tagjai pedig: Adelman András, Braun Ferencz, Eliás Samu, Jantsovits Lóránd, Pécsi Zoltán, Regényi Kálmán, Róth Vilmos, Singer Lipót, Szablóczky János, Szendrey Endre, Tenner Emil, Ticsénszky Dezső, Verbo Arpad rendezők. Családjegy 3 frt. Személyjegy 1 frt. Jegyek csak meghívó előmutatása mellett válthatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Kezdeté 8 órákor.

(=) **Kereskedő ifjak júniálisa.** Az aradi kereskedő ifjakból alakult rendező bizottság ma, szombat este tartja meg zártkörű táncvigalmát a városligeti nagytermében. A tiszta jövedelmet a Kossuth-szobor alapjává fordítják. A mulatság iránt igen nagy az érdeklődés s előreláthatólag sokan fognak ma este táncozni az ismert jó czég júniálisán.

= **A magyarvárosiak júniálisa.** A magyarvárosi első polgári jótékonyozású asztaltársaság a családi nagyerdőben, június hó 17-én (vasárnap), két hírneves zenekar közreműködésével saját pénztára javára júniálisa rendez. A rendezőség a következő tagokból áll: Sturm Károly, rend. biz. elnök. Radocsányi János, ellenőr, Hinner Benő, ellenőr, Sauer János, pénztárnok. Rendezők: Varga József, Steigerwald Alajos, Szász Dénes, Stamberger József, Weixelbraun Antal, Kiss Gyula, Malár Lajos, Stankovits Simon, Knizse Imre, Sweffer Kálmán, Marinka Vazul, Buday Gyula, Hirsch Albert, Schwartz Lajos, Szappanos Agoston, Hoffmann Aurel, Borbély János, Molnár László, Itj. Radocsányi János, Stankovits Kálmán, Czuna Miklós, Schneider Gyula, Massa Sándor, Fehér János, Joanovits Tivadar. Kivonulás reggel 9 órákor a Hoffmann-féle vendéglőből. Belépti díj: személyjegy 40 kr. Családjegy 70 kr. A táncz kezdeté d. u. fél 3 órákor.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* A „Képes Családi Lapok” a művelt magyar közönségnek a kedvelt lapja, nem ismeri a holt idényt, mert annak szerkesztősége most is tartalomdusán állítja össze minden számát. A „Képes Családi La-

pok” szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap szerkesztősége számtalan jeles és ismert tollú bel- és külfunkatársai dicsekedhetik. A július szeptemberi évnegyedben a főlapon „A Pándy kisasszonyok című”, Rudnyánszky Gyula ismert póéta által írott regény közlését kezdi meg, ezenkívül „A ki az életben meghalt” című elbeszélést Miskolczi Henriktől, míg a mellékleten Perjessy Lajos „Egy tanító kisasszony regénye” című pompás jelevetekben gazdag regényét adja. Sikerült és aktuális képeken kívül sok érdekesítő és mulattató kisebb-nagyobb rajzok, humoreszkek és ismeretterjesztő cikkek fogják gazdagítani a „Képes Családi Lapokat.” — A „Képes Családi Lapoknak” előfizetési ára a „Hölgyek Lapja” című divatlappal és regénymelléklettel együtt: Egész évre 6 forint, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

* **Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharcz Története** című illusztrált vállalatból a megszo-kott pontossággal most jelent meg a 14-ik füzet, amelyben Gracza György Jellasiának, a párt-tűtő horvát bannak hadikészülődését mondja el rendkívül élénken. E füzetben emlékezik meg a szerző a Léderer-féle híres maczkazenéről is, mely tudvalevőleg a budai főhadparancsnokság előtt folyt le, s a melynek nagy vérengzés lett a következménye. Az illusztrációk ebben a füzetben is igen szépek. Rendkívül érdekes a füzet fascimile-gyűjteménye is, amely a szabadságharcz nevezetesebb szereplőinek névlistáját mutatja be. A többi képek a következők: Klapka György 1848-iki arcképe, (Eredetije az országos ereklye-muzeumban.) A Földváry testvérek. Földváry Károly ezredes a váci hős. Földváry Lajos, Eszék várparancsnoka. Földváry Sándor ezredes, a Szent-Tamási hős. Jósika báró (1848-iki arckép.) Gr. Guyon Richard honvédtábornok. (Az 1848—48-iki orsz. ereklyemuzeumban őrzött egykoru aquarell után.) 1848—49 honvéd érdemjelek. — A szabadságharcz nevezetesebb szereplői a honvédség köréből. — Osztrák tábortábori posta megtámadása. — Eredetije a Bécsi csász. udv. muzeumban. Aulich Lajos honvédtábornok (1848-iki arckép). Részlet a bécsi forradalomból, (a Zeughaus megostromlása.)

TÁVIRATOK.

A házassági javaslat a főrendiházban.

Budapest, június 15. (Saj. tud. táv.) A főrendiház csütörtökön tárgyalja a házassági javaslatot.

A diákszövetség küldöttsége Wekerlénél és a kultuszminiszternél.

Budapest, június 15. (Saj. tud. táv.) Az egyetemi ifjakból álló diákszövetség küldöttségét ma délután igen melegen fogadta a miniszterelnök. — Az ifjúság helyzete és érdekei iránt — ugymond — mindig igaz meleg érdeklődéssel viseltetem. — A miniszterelnök ezután bemutatatta magának a küldöttség minden tagját s kitüntető modorban társalgott velük, őszinte érdeklődést mutatva az ifjúság ügyei iránt. — Utána Eötvös Lórándnál tisztelgett a küldöttség, ki élénken kérdezősködött a Mensa akadémia és a diákokthoz felől.

A miniszterelnök a „Deutsches Volksblatt” ellen.

Budapest, június 15. (Saj. tud. táv.) Hir szerint Wekerle miniszterelnök sajtópert indit a bécsi „Deutsches Volksblatt” ellen, mely a válság alatt azt írta, hogy Wekerle a dánosi pusztát hivatalos pénzekre vásárolta.

A primási birtokok bérbeadása.

Budapest, június 15. (Saj. tud. táv.) A primás birtokok bérbeadására vonatkozó hírek, a mennyiben az első hazai takarékpénztárra vonatkoznak, teljesen alaptalnak. — A bérbeadásra vonatkozó szerződések különben még nem nyerték ki a közoktatási miniszter jóváhagyását, illetőleg a felség helybenhagyását. — Eötvös közoktatásügyi miniszter az

erre vonatkozó összes feliratokat áttette a földmívelési miniszteriumhoz s csak visszaérkeztek után dönt ez ügyben.

A memorandisták szabadlábán.

Nagyszében, június 15. (Saj. tud. táv.) Gödri Sándor vizsgálóbíró megidézte a memorandum pörben elítélt Ratiut, Borsianut, Cristeat, Comisiat és Lukácsit s tudtukra adta, hogy csak oly feltétel alatt hagyatnak szabadlábán, ha kötelezik magukat, hogy a várost félnapra sem hagyják el anélkül, hogy a kolozsvári vizsgálóbírot nem értesítik.

Elmerült dereglye.

Mohács, június 15. (Saj. tud. táv.) Egy kocsikkal és emberekkel megrakott dereglye a kormányos ügyetlensége folytán beleütődött egy teljes gözzel jövő uszályhajóba. A dereglye szétment; utasai részben az uszályhajóra menekültek, részben a Dunába fultak. Hogy hányan haltak meg, nem lehet még megállapítani.

Kiutasított emigrans.

Zimony, június 15. (Saj. tud. táv.) Petrovics Blazsó montenegrói emigranst kiutasították, mert itt mint szökevény tartózkodott s titkon Nicita fejedelem érdekében az Obrenovicsok ellen armánykodott.

Köszénbánya robbanás.

Troppau, június 15. (Saj. tud. táv.) Ma éjjel a szénbányákban robbanás történt. Egy mérnök, egy szakmester, két bányajáró és 150 bányász meghalt. A bányák lángban vannak. Az eltemetett holttesteket lehetetlen kihozni. A rémület iszonyu.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, június 15.

(S. ss.) A mezei munkák serényen folynak, a jövő hó elején megkezdődik az aratás és cséplés is. Már most pozitive állithatjuk, hogy Arad környékén fényes termésre számíthatunk, ha szép idő lesz.

A mai hetivásárra a hozatal jelentéktelen volt. Malmaink kevés vetelkedvvel vásároltak, más vevő nem volt. Eladatott:

b u z a 150—200 métermázsa 6 frtól 6 frt 20 krig.

t e n g e r i 50 métermázsa 4 frtól 4 frt 30 krig.

r o z s névleg 4 frt 50 krig.

á r p a névleg 4 frt 80 krig.

z a b névleg 5 frt 80 krig.

= **A gyorok-ménésvidéki szőlőoltványtermelő társulat** a törzsbetétek számát az 1875—1900-ig terjedő ciklusra 100 drb 120 korona névértékű és 140 korona árfolyamu törzsbetéttel emeli. Az eddigi törzsbetéttulajdonosok elsőbbségi igényeiket július 1-ig érvényesíthetik Millig József elnök Arad templom-utcai lakásán. A szövetkezet a folyó évben 310,000 drb, ojtványt készített.

= **Hesseni légy.** A vetések ezen új réme már a közeli Makó város környékén is pusztításokat tesz. Beérkezett jelentések szerint a kovácsbázi járásban mintegy 2000 hold, a battonyai járásban 2200 holdas területet pusztított el. A vármegye alispánja fölterjesztést intézett a m. kir. földművelésügyi miniszterhez.

= **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1894. évi június hó 14. Fizott sertésárak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilgron felüli sulyban) 42.—43. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 42.—43. — krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilgron felüli sulyban) 45.5—45.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kilgr. sulyban) 44.—44.5 krig.

Fiatalkönyű (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 44.—45. krig. II. Magyar szedetr: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 43.—44. krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 43.—44. krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43.—44. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgr. felüli sulyban) 44.—44.5 krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 44.—44.5 krig. — Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43.—44. krig. Sertéslelt-szám 1894. június hó 12-én volt készlet 188,834 darab. 1894. június hó 13-án felhajtattott: 3153 drb. 1894. június 13-án elszállítottott 2735 drb. 1894. június 13-án maradt készletben 189,252 drb. — A hízott sertésüzlet irányzata slenk.

Szészület.

— Június 15. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyere szesz 54.—kicsinyben 54.50 hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, június 15. d. u. 5 óra.

Gabona	Fajta	Irányzat	00 kilogramm frt
Buza	bánási	szilárd	7.15—7.60
	riszavidéki	"	7.20—7.60
	pestvidéki	"	7.15—7.60
	fehérmezei	"	7.15—7.60
	bácskai	"	7.25—7.65
	észak-magyarországi	"	—
Rozs	—	szilárd	5.10—5.15
Arpa	takaromány	osend.	5.95—6.35
	égetni való söröződei	"	—
Zab	—	lanyha	6.65—7.—
Tengeri	bánási	szilárd	—
	másnemű	"	4.80—4.85
Kaposzta-repcze	—	lanyha	—
Köles	—	osend.	3.80—4.25
Buza	tavasza	szilárd	7.16—7.18
	június 1894	"	7.—7.05
	ősze	"	5.50—5.52
Tengeri	május-június 1894	szilárd	4.84—4.85
	szept-október 1893	"	4.86—4.88
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	5.82—5.84
	Budapest sz. ősze	"	—
Kaposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	szilárd	10.35—10.45

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1894. június 15.

Magyar aranyjárdék 4%	120.60
Magyar koronajárdék 4%	95.—
Magyar arany 4 1/2%	127.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.75
Magyar keleti vasút 1878.	124.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	95.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Hórvát-sziavon földterhermentesítési kötvény	96.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	149.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.25
Osztrák papírjárdék	98.15
Osztrák járdék ezüst	98.—
Osztrák járdék arany	120.50
Korona járdék	—
1860-ki államsorsjegyek	147.—
Osztrák-magyar bankrészevény	995.—
Magyar hitelbank részvény	342.25
Osztrák hitelintézet részvény	351.60
Osztrák-magyar államvasút	348.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.94
Német birodalmi márka	61.30
London	125.20
Páris	49.75

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Gurahonczai víz. Több oldalról hozzánk intézett azon kérdésre, hogy hol szereshető be gurahonczai ártézi ivó víz, tudatjuk, hogy ezen víz rendszeres kiszolgáltatása iránt Kovács Gyula urhoz, az arad csanádi vasutak anyagkezelőség vezetőjéhez kell fordulni.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Június 15. —

Fehér Kereszt szálloda: Stauber János terménykereskedő, Budapest. **Matogovszky Károly** takarópenztári hivatalnok, Temesvár. **Edgenhofer J.** földbirtokos, Esztergom.

Vass szálloda: Nátafalusi Kornél főigazgató, Nagyvárad. **Binenstok Jakab** kereskedő, Buryin. **Nádory Nándor** miniszteri főmérnök, Budapest.

Arany Kulcs szálloda: Dr. Neumann Mihály ügyvéd, Világos. **Gärtner Adolf** ügynök, Borossebes. **Sarapatka Arthur** csukorgyári hivatalnok, Mezőhegyes. **Zaránd Gyula**

körjegyző, Kiszindia. **Banar Gyula** hivatalnok, Mezőhegyes.

Vasuti szálloda: Urményi Pál földbirtokos, Petris. **Petris. Izsák Jakab** kereskedő, Mühlbach. **Horráth János** esztergályos, Vinga.

Felelős szerkesztő. **Vass Géza.**

NYILTTÉR*

Előleges jelentés.

Lody János műszinkörében,

a Boczkó-uteza végén

folyó hó 17-én, vasárnap

nagy

birokviadal

lesz 100 korona díj mellett

Winkler Károly

a Neuman-testvérek urak ispánja és

Fagendorfer Adolf

athleta között.

Magy. kir. államvasutak.

54790 | 94 szám.

475.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságánál 8 hivatalsozgoi állás üresedett meg, melyekkel évi 300 frt fizetés 120 frt lakber és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmaztatásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott altisztek ezen állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873. évi II. t. cz. értelmében jogosultsággal bírnak s pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat melyben a vasuti szolgálatra képesítő 35 évet meghaladó koron, és ép egészséges testszerkezeten kívül a magyar írás olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá a német nyelv ismerete, ugy szintén a magyar honpolgárság keillőképen igazolandó a következő czim alatt:

A magy. kir. államvasutak Igazgatóságának Budapesten VI. kerület Andrássy ut 73. sz. legkésőbb f. 1894. évi június hó 15-ig terjeszszék be, minthogy az ezen határnapon tul beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest 1894. évi április hó 29-én.

Az igazgatóság.

11043 | 894.

548 1—3

Felhívás.

A fegyver és vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. 14. §-a értelmében felhívatik Arad szab. kir. város közönsége, hogy vadászatra nem használandó lőfegyverét a városi adó-ügyosztálynál legkésőbb ez évi június 16-ig vadászatra használandó fegyverét a kir. adóhivatalnál legkésőbb július hó végeig annál inkább bejelentse, mert a kellő időben be nem jelentett lőfegyver tulajdonosai a 42., 43. §-ok értelmében 20 frtig terjedhető bírságban fognak elmarasztaltatni.

Arad, 1894. június 1.

Arad sz. kir. város tanácsa.

495 | 894 pm.

1—3

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy Aradvár-megye törvényhatósága, az általa a vásártéren emelt lovassági laktanya csapadék és szennyvízeinek levezetésére a laktanyától a Holt-Maros illetve az élőviz-csatornáig a vásártéren keresztül egy beton-csatorna építésére a hatósági engedély megadását kérelmezvén, ezen kérvényt az ahhoz mellékelt tervekkel s a hatósági szakértő véleményével együtt 1894. évi június hó

11-től számítandó 30 napra közszemlére hivatalomban azzal teszem ki, hogy a kérvény tárgyalására határidőül 1894. évi július hó 12-ének d. e. 9 óráját helyül pedig a városház tanács-termet tűzöm ki.

Egyidejűleg mindazok, akik a tervezett csatorna építése által érdekelvők, felhivatnak, hogy netáni ellenvetéseiket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban, akár a tárgyalás alatt szóval annál inkább előadják, minthogy ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1894. június hó 9.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos polgármester.

11491 | 894.

567 1—3

Hirdetmény.

Az 1893 | 94. években keletkezett, s még eddig meg nem adózott ipari, kereskedelmi vagy bárminemű más haszonhajtó foglalkozásból eredő a III. oszt. kereseti adó tárgyát képező kereset 1894 | 95. évekre való megadóztatására vonatkozólag szerkesztett III. oszt. kereseti adó kivétési javaslatok azzal tételnek folyó június hó 5-én kezdődő 8 napi közszemlére a városi adó-ügyosztály 2. számú helyiségében, hogy azokat az érdekeltek betekinthevén, bármely javaslat ellen kifogásaikat a 8 nap leteltével összeülendő adókiivető-bizottság előtt előszóval vagy addig írásban is előterjeszthesse.

A foglalkozási a, b, c, sorrendben eszköz-lendő, adókiivetés megkezdésének napja, valamint a naponként tárgyalás alá eső adótárgyak megadóztatási sorrendje szokottan hirdlap útján és a városház hirdető táblájára fog közzétételni.

Arad, 1894. június hó 5.

Arad szab. kir. város tanácsa.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

6114/1894. kh.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozása tárgyában alkotott s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 6139/84. sz. intézvényével jóváhagyott szabályrendelet 5. §-a értelmében a belváros egész területén május hó 15-től szeptember 15-ig terjedő idő alatt a gyalogutak a ház és telektulajdonosok által naponként egyszer és pedig az asphalt burkolattal ellátott gyalogutak pedig este 7—8 óra között meglocsolandók.

Erről azon figyelmeztetéssel értesítettnek a telek- s háztulajdonosok, hogy mindazok, kik ezen intézkedésnek eleget nem tesznek, a városi szegény alap javára fordítandó 2—25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 12 órától 3 napig terjedhető elzárással fognak büntettetni.

Aradon, 1894. évi május hó 15;

Sarlot Domokos
főkapitány.

1134/1894. pm.

1—3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város polgármestere ezennel közhírré teszi, hogy Neumann testvérek aradi czég Aradváros területén, Poltura és Gáj külvárosban fekvő szeszgyárak belvizeinek levezetésére egy új a Gáj külvároson keresztül vonuló, a szárazérbe beömlő fedett csatorna építésére az engedély megadását kérelmezvén, kérvényük az ahhoz csatolt tervekkel s a hatósági szakértő véleményével együtt 1894. évi június hó 3-ától július hó 3-áig terjedő 30 napra közszemlére a polgármesteri hivatalban kitételnek s hogy a kérvénynek tárgyalására határidőül f. e. jul. hó 9-ik napjának d. e. 10 óraja tárgyalási helyül pedig a városháza tanács-terme kitézetik.

Egyidejűleg mindazok, akik a tervezett csatorna építése által érdekelvők, felhivatnak, hogy netáni ellenvetéseiket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban, akár a tárgyalás alatt, szóval annál inkább előadják, minthogy ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1894. évi május hó 31.

Salacz Gyula

kir. tanácsos polgármester.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a vásártéri honvédlaktanya kibővítése végett szükséges föld- és kőműves, ác-, vas-, asztalos-, lakatos- és mázoló, cserépfedő, kőfaragó és különféle munkák elvégzése iránt folyó június hó 18-án d. e. 10 órakor az alább kitüntetett munkacsoporthoz külön-külön árlejtést tart.

1. A föld- és kőműves munkákra 19965 frt 09 kr.
2. Az ácsmunkákra 5799 frt 14 kr.
3. A vas-, asztalos-, lakatos- és mázoló munkákra 5092 frt 69 kr.
4. A cserépfedő munkákra 2055 frt 83 kr.
5. A kőfaragó munkákra 80 frt.
6. Különféle munkákra 708 frt.

Bánompénzül leendő a kikiáltási-ár 10 %-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek alulírottánál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad, 1894. évi június hó 15-én.

Parecz István,
tanácsnok, gazd. szék elnök.

Árverési hirdetmény.

Közírré tétetik, hogy a régi temetőkben kidőlt vaskeresetek, azok letört, úgy a sirkerítések elvált egyes részei s a ledült sirboltok vasajtóinak eladása iránt a tektes tanács 11886 | 894. sz. végzése folytán f. évi június hó 21-én d. e. 9 órára a régi temetőkben árverés fog tartatni. Egyben kijelentetik, hogy a szóban lévő tárgyakat, azok, kik azokhoz igényt tarthatnak, az árverés előtt birtokukba vehetik.

Arad, 1894. június 15.

Bérczy,
kamarás.

601 1-3

1868. év óta bevált szer.

BERGER-féle gyógy-

KÁTRÁNY-SZAPPAN

aradi kórházok által ajánlva, Európa legtöbb államában nagy sikertel alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kőss e földi kütegek, ugyasintm orr-rezesség, ótvár, fagydag, láb-izadás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a ka-kátrány-nak 40 %-át s minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrány-szappan megrendelése s az ismert vándorjegyre való figyelemmel készítsék. Idült bőrbetegségeknél sikertel alkalmaztatik a kátrány-szappan, helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.
Amely esetben ezek jobbnak találhatók, azok a Berger-féle kátrány-kénszappan kérendő; miután a különféle utazatok hatástanoknak bizonyulnak. A gyengébb kátrány-szappan az

arader tisztáltságnál

elővételére, a gyermeknek valamenyüi bőrbetegségei ellen feltétlenül használtatni szokásos

Berger-féle glicerol-kátrány-szappan

50% glicerol tartalommal s 40% szappannal

Az minden fajnak használtatni szokásos egyenlő 35 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők: Benzoeszappan a bőr érzéketlensége, berax-szappan pattanások ellen, orvosi-szappan a bőr érzéketlensége, hímőlyeknél és mint fertőtlenítő szappan, lehtyál-szappan rheuma és arcvörösség ellen, szepil-szappan igen határozott, Tannin-szappan lábizadás és hajkibullás ellen; fog-szappan a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a répitokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, miután másuttal birtokoltatnak. Árjegyek vannak Gyár és kiskereskedők: G. Hall & Comp. Troppau. Árjegyekkel kikiáltás s megrendelési tárgyszámok: Bécsben 1868.

Kapható Aradon!

Rozsnyay Máttyás, Kiss István, Ring Lajos és Demkó Géza úrak gyógyszerházában, különben pedig a magyarországi legtöbb gyógyszerházakban.

338 6-6

6289 kl.

Hirdetmény.

Aradváros gazdaközönségének közlegelőre áro szarvasmarha állományát az egyes járványos állati betegségek behurcolásától megóvándó, az év közben vásárolt és közlegelőre hajtandó szarvasmarháknak a vétel napjától számított 8 napig otthon s állatorvosi felügyelet alatt tartását rendelem el.

Felhívom ennél fogva a gazdaközönséget, miszerint vásárolt s közlegelőre bocsátandó

szarvasmarhait Varga János állatorvosnál azonnal bejelentésük.

Végül tudatom a gazdaközönséggel, miszerint ezen év közben vásárolt s közlegelőre hajtandó állatok megbélyegzése minden hét szombatján a déli órákban a városi tűzoltó laktanyában eszközöltetik.

Arad, 1894. évi május hó 16.

Sarlot Domokos
főkapitány

A mindanfélé titkos nebetmi egység és hólyaghurut ellen, mint gyógyszer z előtt oly általános közkedveltségben

részesült Copaiva-balzsam, ma már alig jön használatba, részint kellemetlen szaga és íze, részint a felbűfögés, hányinger s más egyéb gyomorbetegségek miatt, melyeket használata okoz.

A Midy ur által feltalált tiszta, lepárolt Santal-Szesz nem bir ezen kellemetlen tulajdonok egyikével sem s 48 óra alatt még a legidültebb s legfájdalmasabb kifolyásoknak is a nélkül, hogy a gyomornak terbére lenne, s minden befecskendezés segélye nélkül csaknem teljes megszüntetés idezi elő.

Egy füveg ára használati utasítással s 50 to-kocskával 2 frt 10 kr. 145 10-12

Raktárhelyiség: Páris, 8. Rue Vivienne.

Kapható Török József gyógyszerész különlegességi főraktárában aradi főkijában:

RING LAJOS

„Angyalhoz“ ezimzett gyógyszerházában Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. szám.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Közírré tétetik, hogy a radna-lippai nagy hid vámszedési jogának 1894. november 1-től 1897. október 31-ig leendő további hasznosítása végett az aradi m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében 1894. évi július hó 10-én délelőtt 9 órakor felsőbb jóváhagyás fenntartásával írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, melyre haszonbérbeadni kívánók 10% bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy azon 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok is a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdéséig előírtnak. Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg szabályszerűen átírandó, a megajánlott évi haszonbér nemcsak számokkal, hanem betűvel és tisztán érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverés feltételeit — melyeket aláírni köteles — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Kikiáltási ár évi bér 8000 frt.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és bérlői képességüket.

Oly kincstári bérlők, kik haszonbéri hátralelkben vannak, továbbá kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségvagyból eredő büntetést elítéltek, az árverésben részt nem vehetnek.

Elkészt, valamint utóajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

A haszonbéri feltételek alólírott magyar kir. államjóságigazgatóságnál megtekinthetők.

Aradon, 1894. június hó 11-én.

M. kir. államjóságigazgatóság.

(Utánnymotat nem díjaztatik.)
Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság“ könyvnyomdájában.

HIRDETMEY.

A városi színház-épület déli bérházának 1-8 emeletű levő 3. sz. jelenleg Simonyi Lajosné urnó által birt és 6 utca, 1 elő, 1 eselédzobából, konyhából s kettős kamarából álló lakás f. é. május hó 1-től kezdve bérbeadó.

A bérbevétel iránt a gazdasági szék elnökénél lehet jelentkezni

Arad, 1894. május 25.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

1/1894. adk.

1-

Hirdetmény.

Aradváros adókövető bizottsága közhírré teszi, hogy 1893/94. években keletkezett és még eddig meg nem adózott III. oszt. ker. adókötelesekre vonatkozó adókieljárás javaslatokat f. é. június hó 14., 15. és 16-án tárgyalja és adójukat 1894/95. évekre való érvénnyel megállapítja.

Miről az érdekeltek azzal értesítettnek, hogy bármely javaslat ellen kifogásaikat ezen bizottság előtt előadhatják.

Arad, 1894. június hó 10-én.

Tarjányi,
biz. elnök.

6027 | 894. sz.

3-3

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége ezennel pályázatot hirdet: világítási és erőátviteli célokra szolgáló központi villamos-telepnek s az ehhez tartozó vezetéki hálózatnak és berendezéseknek Aradvárosában való létesítése és üzemben tartása iránt. — A pályázati ajánlatok 1894. július 1-ének d. e. 12 órájáig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalához nyújthatók be.

Minden ajánlatához bánompénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban 5000 (ötezer) forint csatolandó, vagy azok benyújtásával egyidejűleg a város pénztárában letétbe helyezendő. — A pályázati feltételeket, melyeket minden pályázónak ismernie és el kell fogadnia: a polgármesteri hivatal a hozzá intézett megkeresésre a pályázni kívánóknak kiszolgáltatja, illetőleg postán megküldi.

Aradon, 1894. márczius 24-én.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

7451 | 894.

1-3

Hirdetés.

A nagy. földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 12414 | 894. sz. a. kelt rendelete szerint a ragadós tüdőlob behurcolásának veszélye miatt szarvasmarhát Németországba szállítani Árva, Szepes, Liptó, Turóc, Trencsér, Nyitra, Zólyom Bars, Nógrád és Pozsony vármegyék területéről egyáltalán tilos.

Aradon, 1894. április 14.

A városi tanács.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9--02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kevelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8% a melyből törlesztésre 2% esik 20% 26 fél évi törlesztésre 7 1/2% a melyből törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7% a melyből törlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondással a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.